

Partij voor de Dieren wil voorkomen dat (hobby)houders

Plan voor verbod op doden hobbydieren

afgeven eigenaren van cavia's, konijnen of hamsters hun huisdierlijke strik nu zelf uit hun lijden verlossen? Als het van de Partij voor de Dieren PvdD ligt niet. Een voorstel tot een verbod ligt al klaar in den Haag. Tot grote opluchting van de kleindierhouders, die vrezen voor de nekslag van hun hobby's.

OLGER KOOPMAN

lange dieren die met een moreelgeplaat verbrijzeld worden die met een zelfgebruiken (af)wiel aan een gruwelijk einde komen. Het is een grimmig beeld dat Frank Wassenberg van de PvdD is, juist in het voorjaar van 2023, maar hij vindt het juist dat de PvdD 'actueel' op basis van incidenten. Hij denkt dat deze wet de mistanden ook niet gaat oplossen. „Denk alleen al aan de handhaving ervan.“

Beside mannen zien veel meer in goede communicatie en voorlichting met de achternaam over dit onderwerp. Westendorp „Een ziek dier of een dier met een afwijking moet je op correcte wijze een dierwaardige dood gunnen. Vroeger was iedereen hoe je dat moest doen, die kennis werd van vader op zoon overgedragen. Tegenwoordig is er bijvoorbeeld zelfs geen onderwijsstelling meer die zich aan het onderwerp durft te branden. Nou, wij zullen omzwaai wel uit.“ Het platform doet dat via 'opfriscursussen' dierwaardig doden van kleindieren (zie verhaal hiernaast).

In de praktijk een onmogelijke opgave, aldus het Kamerlid. Vandaar zijn oproep tot een algeheel verbod op het doden van zoogdieren die hobbymatig gehouden worden. Fokkers, houders van kleinvee en hobbyhouders gaan voortaan maar naar de dierenarts voor het levensbeëindigende spuitje.

Harry Arts is dierenarts in Staphorst, maar hij twijfelt eraan of hij altijd de juiste man is om een hobbydier te euthanaseren. „In de eerste plaats is het belang van het dier zelf. Als een doodzeker dier eerst naar de dierenarts gebracht moet worden – met alle stress, ongemak en tijd die het kost van dieren – dat is geen onnodig lijden!“

Tot weinig dierenartsen

Hij heeft veel contacten met houders en fokkers van kleindieren en is ook bestaand in belangvereniging Kleindierfokkers Nederland. De fokkers volgen de ontwikkelingen met argusogen. „In niet alleen omdat het hun portemonnee raakt“, zegt Arts. „Naast bovengenoemd argument bestaat de vrees dat dierenartsen simpelweg niet de capaciteit hebben om straks al die dieren waarbij sprake is

van ondraaglijk lijden, te doden.“

Sible Westendorp, voorzitter van KleindierNed (overlegplatform van eigen dierhouderijorganisaties) is stellig als dit voorstel erdoor komt, betekent dat het einde van veel dierenhouders. En van veel zeldzame diersoorten die niet langer in stand gehouden kunnen worden. „Hij goede zorg houdt het op verzuimd worden wijze kunnen doden van deze dieren. Als dat niet meer kan, houdt het op.“

Hij greift de PvdD wel een plan voor de intentie: het tegengaan van dierenleed. Ook hij vindt kostbaar van de excessen die aanleiding vormen voor het amendement, maar hij vindt het juist dat de PvdD 'actueel' op basis van incidenten. Hij denkt dat deze wet de mistanden ook niet gaat oplossen. „Denk alleen al aan de handhaving ervan.“

Beside mannen zien veel meer in goede communicatie en voorlichting met de achternaam over dit onderwerp. Westendorp „Een ziek dier of een dier met een afwijking moet je op correcte wijze een dierwaardige dood gunnen. Vroeger was iedereen hoe je dat moest doen, die kennis werd van vader op zoon overgedragen. Tegenwoordig is er bijvoorbeeld zelfs geen onderwijsstelling meer die zich aan het onderwerp durft te branden. Nou, wij zullen omzwaai wel uit.“ Het platform doet dat via 'opfriscursussen' dierwaardig doden van kleindieren (zie verhaal hiernaast).

Jarenlange strijd

De Dierenbescherming staat achter het voorstel van de PvdD. „Dit is iets waar we al jarenlang voor strijden“, zegt woordvoerder Niels Kalkman. „Het op een zorgvuldige manier een einde maken aan een dierenleven is onderdeel van de zorgplicht van een fokker of eigenaar. Dierenartsen hebben niet voor niets een jarenlange opleiding achter de rug zij hebben de kunde om het goed te doen.“

Het argument van de kleindierhouders dat dit het einde van hun hobby kan betekenen, doet hij af als onzin. „Ik zie echt niet waarom dat zo zou zijn. Hobby's kosten nu eenmaal geld. Als je geen geld hebt om een euthanasie van een dier te betalen, moet je er niet aan beginnen. Goede omgang met dieren lijkt me belangrijk dan geld.“ Hij onderkent het tekort aan dierenartsen, „maar dat moet goede regelgeving niet in de weg staan.“

„Let op, dit is geen oproep tot het doden van een dier.“ De woorden van dierenarts en voorzitter van KleindierNed Sible Westendorp galmen nog door de ruimte in Apeldoorn. Maar als het dan toch moet, doe het dan op een dierwaardige manier. Westendorp en collega Harry Arts leren eigenaren van kippen, konijnen, cavia's en andere kleindieren hoe dat het best kan worden gedaan.

Sible Westendorp (m) leert cursisten Rachel van Veen en Monique Werkhoven hoe ze dierwaardig een kip kunnen doden wanneer dat nodig is. FOTO: MAARTEN SPRANKE

Monique Werkhoven hoe ze dierwaardig een kip kunnen doden wanneer dat nodig is. FOTO: MAARTEN SPRANKE

Welkom bij de cursus:

‘Hoe dood ik een kleindier’

WALTER VAN ZOEREN

Hier is vol in het lokaal dat door de twee dierenartsen is afgehuurd om de workshop te geven. Ze doen dat in samenwerking met de VSKBN, de Vereniging Stads- en Kinderboerderijen Nederland. Corrie Reijnhout, bestuurslid van de VSKBN, vindt de workshop erg belangrijk. „Voor het dierenwelzijn, want soms is het doden van een dier nodig. Het gaat ook om bewustzijn. Dat de juiste keuze wordt gemaakt. En dat het op de goede manier gebeurt.“

Het is juist goed, zegt Reijnhout, om te weten waar je als kleindierverzorgder of -eigenaar mee te maken kan krijgen. Want als er inderdaad een verbod voor particulieren zou komen om zoogdieren te doden, wat zouden dan de consequenties voor bijvoorbeeld de kinderboerderijen zijn?

„Veel daarvan zullen dan in problemen komen, want niet alle kinderboerderijen beschikken over eigen geld. Veel instanties draaien op vrijwilligers en giften, anderen krijgen subsidie van de gemeenten. Maar het is overal financieel op de kleintjes letten“, benadrukt Reijnhout. „Waar ze mee wil zeggen dat je dan niet in de midden hebt om met elk individueel dier naar de dierenarts te gaan om het te laten doden als dat noodzakelijk is. Want, zo bevestigt Sible Westendorp, dat kost in een weekend al snel 200 euro per dier.“

„We willen dat iedereen het goed doet“, zegt Reijnhout over het doden van dieren.

„Het liefste willen we dat alle dieren blijven leven, maar soms kan het niet anders. Als er sprake is van ondraaglijk lijden of een te grote blessure dat doden de beste oplossing is. Dan moet je iets.“

Harde regels

Hoe dat moet? Daarvoor zijn de vele dierveterinair- en -eigenaren aanwezig in Apeldoorn. Ze krijgen van Westendorp een snelcursus hoe je kippen en andere vogels snel en vakkundig kan ombrengen, net als kleine zoogdieren als bijvoorbeeld een konijn. Daar zijn verschillende methoden voor, die alleen in bepaalde omstandigheden mogen worden uitgevoerd, benadrukt de dierenarts.

Want er zijn harde regels opgesteld. Landelijk en zelfs Europees. „Dit is geen oproep tot het doden van dieren“, herhaalt Westendorp nog maar eens. „Maar als het moet, dan moet het goed gebeuren. En dat gaan we u leren.“

Dat gebeurt deze middag natuurlijk niet met echte dieren, maar Arts en Westendorp hebben tientallen pluche speelgoedieren en rubberen kippen en kalkoenen meegenomen. Van die exemplaren die piepen als je er in knijpt of aan trekt. Het is dan ook een enorme kakafonie aan hoge piepgeluiden in het zaalje, zodra bijna iedereen even mag oefenen met een rubberen kip.

Westendorp doet het eerst voor. Hij pakt de rubberen kip kort achter de kop vast, drukt die om en trekt de rest van het lichaam hard en snel na achteren, waarmee hij in hoog tempo de kop van de romp scheidt, voor wat de wervels betreft. Rachel

kleindier’

van Veen en Monique Werkhoven werken op een kinderboerderij in Almere. „Wij doen in principe alle zaken met dierenartsen, maar vinden dat we het wel moeten kunnen in noodgevallen“, zegt Van Veen.

„Er zullen altijd situaties blijven bestaan waarin een dier uit zijn lijden moet worden verlost“, zegt Westendorp. „Daarom leren we jullie het op de juiste manier te doen.“

Als je je maar aan de regels houdt, benadrukt hij. Als dieren niet meer te behandelen zijn, zwaargewond, kampen met een ernstig aangeboren afwijking, voor de slacht zijn of als het een voedseldier is, zoals een muis voor een slang, mag het worden gedood.

Schietpen

Voor konijnen en andere kleindieren wordt doorgaans een ander apparaat gebruikt. Om deze dieren uit hun lijden te verlossen, wordt met een snelle schietpen in het voorhoofd geschoten. Snel en volgens de artsen pijnloos. Het oogt wat vreemd als Arts met een houten kist met een gat waardoor een wit konijnhoofdje hangt. Een speelgoedkonijn, dat wel.

Albert Jan Bijenhof werkt op het Zone College in Zwolle, waar hij dierveterinair is op school. „We hebben veel dieren, van muizen tot Vlaamse reuzen. Soms moeten we zelf een beslissing nemen of we wel of niet naar een dierenarts gaan. Deze workshop heeft in elk geval bevestigd wat ik al weet en dat ik het op de juiste manier doe.“

‘Stad moet niet bepalen hoe wij met onze dieren omgaan’

Een fundamenteel verschil tussen hoe ze op het platteland en in de stad naar dierenliefde kijken. Ze reageert konijnenfokker Bert Apperlo uit Flevoland op het voorstel van de Partij voor de Dieren om het doden van kleine zoogdieren door hun eigenaren te verbieden. „Ze moeten in Amsterdam op drie hoog achter niet bepalen hoe wij met onze dieren omgaan.“

OLGER KOOPMAN

Goel er een dubbelje in en Bert Apperlo praat voor een euro. Tenminste, als het over zijn grootste hobby gaat, het fokken van Rex konijnen. Inmiddels heeft hij de pensioengerechtigde leeftijd bereikt, maar konijnen houdt hij al sinds zijn zesde. Daarnaast is hij al dertig jaar keurmeester.

Hoe houd je dat zo lang vol?

„Simpel. Mijn liefde voor deze dieren. De aanbaarheid, de kleur, die schitterende vacht. Het zijn gewoon prachtige beesten. We zitten nu ook in de mooiste tijd van het jaar: in de hokken zit volop nieuwe aanwas. Maar pas op, het is wel andere liefde dan die ik voor mijn medemensen voel. Het is zoals mijn opa altijd zei: 'dieren worden nooit gelijk aan mensen'. Het heeft ook met mijn christelijke achtergrond te maken.“

Is het juist daar waar het schuurt in het voorstel van de Partij voor de Dieren?

„Ik denk het wel. Kijk, als jouw standpunt is dat je dieren überhaupt niet mag eten – en ze zelfs menselijke eigenschappen toedicht – dan is het ook logisch dat je vindt dat je ze niet mag doden. Mijn opinie is dat iemand in Amsterdam op drie hoog achter nauwelijks op de hoogte is van het dierenleven op het platteland. Wij gaan daar op een andere, in mijn ogen realistischere, manier mee om. Zij hebben niet het recht om ons hun normen op te leggen.“

Doodt u zelf ook wel eens een konijn?

„Jazeker. Maar zeer incidenteel. Het overgrote deel wordt verkocht aan fokkers of liefhebbers die graag een aanbaarder konijn willen. Of we fokken er zelf mee verder. Slechts een enkeling blijft over, bijvoorbeeld als die niet de juiste ras-eigenschappen heeft. Die gaan soms naar de poelier en een enkeling slachten we zelf en eten we op. Over circulariteit gesproken. En zonder vlees kun je niet krijgen: ik weet precies wat erin zit. Je moet dat natuurlijk wel op een dierwaardige manier oia, die is huisvuil. Ik heb een paramedische achtergrond en een speciale gecertificeerde training van onze bond gehad.“

Punt van de PvdD is juist dat sommige fokkers niet weten – of het misschien niet interesseert – om het goed te doen. Is het niet zinvol om dat in regels te vatten?

„Het lijkt nobel, maar het schiet zijn

doel voorbij. Het is niet te handhaven en je jaagt fokkers en houders onnodig op kosten als ze elk dier naar de dierenarts moeten brengen. Voor mij vallen de consequenties mee, maar hoe zit dat voor iemand die hamsters houdt? Veel van die besties krijgen na een jaar of twee tumoren, die moet je toch dierwaardig uit hun lijden kunnen verlossen? De reikwijdte van het verbod gaat nog veel verder. Het betekent dat je als particulier geen rat of muis meer mag doden.“

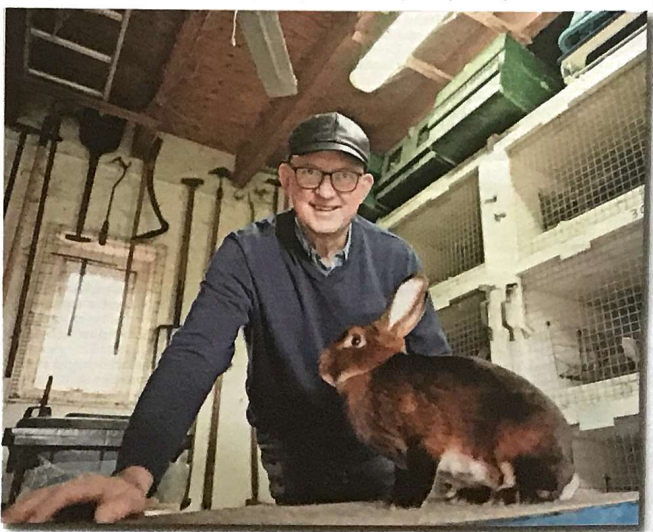
„Waar die PvdD aan voorbij gaat, is dat fokkers een belangrijke rol hebben bij het in stand houden van de vele rassen en daarmee de biodiversiteit binnen het tamme konijn. Dit is een opdracht die ook landelijk en op Europees niveau in afspraken is vastgelegd. Daarmee heeft onze hobby duidelijk een ander doel dan alleen het houden van een gezelschapdier.“

Maar er zijn toch ook excessen?

„Vast wel, maar ik ken ze niet. En die los je met deze wet ook niet op. Bovendien: je begint zo'n hobby toch niet als je niet van dieren houdt? Mijn ervaring is dat kleine of beginnende fokkers ervaren collega's om hulp vragen bij dit soort kwesties. Je mag best weten dat ik dat ook met enige regelmaat doe. Het reguleert zichzelf.“

Dus de PvdD schiet met een kanon op een konijn?

„Ik denk dat je het zo wel kunt samenvatten, ja. En helaas niet alleen op een konijn.“

Bert Apperlo fokt al meer dan vijftig jaar konijnen. FOTO: HENK VAN DER BEEK